

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра економічної теорії

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

«МЕНЕДЖМЕНТ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ»

(обов'язкова)

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність – 073 «Менеджмент»

Спеціалізація – «Бізнес-адміністрування»

Харків – 2019

Програма навчальної дисципліни «Менеджмент малого та середнього бізнесу» для студентів другого (магістерського) освітньо-кваліфікаційного рівня галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент» спеціалізації «Бізнес-адміністрування» фінансово-правового факультету. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2019. 38 с.

Розробник

Овсієнко Ольга Вікторівна – доцент кафедри економічної теорії,
кандидат економічних наук, доцент

Затверджено на засіданні кафедри економічної теорії

(протокол № 5 від 10 січня 2019 р.)

Дата оновлення – 12 вересня 2019 р.

Завідувачка кафедри Л. С. Шевченко

Зміст

1. Вступ.....	4
2. Опис навчальної дисципліни.....	7
3. Зміст програми навчальної дисципліни.....	8
4. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни.....	11
4.1. Форми організації освітнього процесу та види навчальних занять.....	11
4.2. Самостійна робота здобувачів вищої освіти.....	11
4.3. Освітні технології та методи навчання.....	12
4.4. Форми педагогічного контролю та система оцінювання якості сформованих компетентностей за результатами засвоєння навчальної дисципліни.....	13
4.5. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни.....	18
4.6. Матеріально-технічне забезпечення навчальної дисципліни.....	25
Додаток 1. Карта предметних компетентностей з навчальної дисципліни.....	26
Додаток 2. Карта результатів навчання здобувача вищої освіти, сформульованих у термінах компетентностей.....	31
Додаток 3. Матриця зв'язків між модулями навчальної дисципліни, результатами навчання та предметними компетентностями в програмі навчальної дисципліни.....	38

1. Вступ

1.1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Менеджмент малого та середнього бізнесу» є формування системи наукових поглядів на функціонування суб'єктів малого та середнього бізнесу (далі – МСБ), засвоєння студентами сучасних теорій менеджменту малого та середнього бізнесу, формування у них загальних уявлень про менеджмент як науку, самостійний вид професійної діяльності, процес та орган управління. При цьому майбутнім фахівцям із бізнес-адміністрування необхідно отримати спеціальні знання, вміння та навички управління малим та середнім бізнесом, усвідомити особливості менеджменту у цій сфері.

Основні завдання:

- формування системи знань про закономірності та особливості розвитку малого та середнього бізнесу як сектора сучасної економіки;
- визначення особливостей реалізації функцій менеджменту в сфері малого та середнього бізнесу;
- набуття практичних навичок зі створення та організації малого та середнього бізнесу;
- освоєння сучасних технологій управління малим і середнім бізнесом;
- оволодіння методиками прийняття управлінських рішень;
- орієнтування в основних законодавчих та нормативних актах, які регламентують господарську діяльність малих суб'єктів господарювання.

1.2. Місце навчальної дисципліни у структурі освітньо-професійної програми

Навчальна дисципліна належить до циклу навчальних дисциплін загальної фахової підготовки.

Пререквізити: Для вивчення курсу студент повинен мати знання з дисциплін: «Менеджмент», «Стратегічний інноваційний менеджмент», «Глобальний бізнес-менеджмент», «Управління потенціалом бізнесу».

Постреквізити: Основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні дисциплін: «Антикризове управління», «Управління вартістю бізнесу», «Менеджмент інноваційного бізнесу».

1.3. Перелік предметних компетентностей здобувача вищої освіти

Предметні компетентності здобувача вищої освіти, сформовані в результаті освоєння навчальної дисципліни:

ПК – 1.	Знання сутності малого та середнього бізнесу, закономірностей їх розвитку, місця та ролі у сучасні економічні системі.
ПК – 2.	Знання особливостей реалізації функцій менеджменту у сфері малого та середнього бізнесу.
ПК – 3.	Знання інноваційних технологій управління малим та середнім бізнесом, особливостей управлінської праці у малому та середньому бізнесі.
ПК – 4.	Знання принципів нормативно-правового упорядкування діяльності малих суб'єктів господарювання.
ПК – 5.	Уміння визначати переваги та недоліки різних організаційних форм малого та середнього бізнесу.
ПК – 6.	Знання механізму державної реєстрації суб'єктів малого та середнього бізнесу.
ПК – 7.	Навички створення та організації малого та середнього бізнесу.
ПК – 8.	Знання змісту та основних факторів зовнішнього та внутрішнього середовища фірми.
ПК – 9.	Знання форм та методів державної підтримки суб'єктів малого та середнього бізнесу.
ПК – 10.	Знання моделей керівництва фірмою та підлеглими.
ПК – 11.	Навички формування команд та прийняття раціональних управлінських рішень.
ПК – 12.	Уміння управляти фінансами малого та середнього бізнесу.
ПК – 13.	Уміння визначати зміст заходів, спрямованих на підтримку працездатності менеджера.
ПК – 14.	Навички самоменеджменту, управління робочим часом менеджера.
ПК – 15.	Навички контролю та самоконтролю.
ПК – 16.	Уміння оцінювати ефективність малого та середнього бізнесу.
ПК – 17.	Здатність до планування організаційного розвитку суб'єктів малого та середнього бізнесу.
ПК – 18.	Уміння управляти розвитком бізнес-організації.
ПК – 19.	Знання інноваційних методів та прийомів управління змінами.
ПК – 20.	Здатність до самостійного підвищення власної кваліфікації та

поповнення знань в галузі менеджменту.
--

Експлікація загальних і професійних компетентностей визначається в карті предметних компетентностей (Додаток 1).

1.4. Перелік результатів навчання здобувача вищої освіти

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання:

PHC HD – 1.1.	Характеризувати особливості функціонування малого й середнього бізнесу, їх значення для розвитку сучасної економіки.
PHC HD – 1.2.	Аналізувати особливості менеджменту у малому та середньому бізнесі.
PHC HD – 1.3.	Пояснювати вимоги до менеджерів у малому та середньому бізнесу.
PHC HD – 1.4.	Пояснювати вибір організаційних форм функціонування малого та середнього бізнесу.
PHC HD – 1.5.	Аналізувати зовнішнє та внутрішнє середовище фірми.
PHC HD – 1.6.	Пояснювати причини організаційних конфліктів та зміст заходів з їх подолання.
PHC HD – 1.7.	Характеризувати моделі керівництва фірмою та підлеглими.
PHC HD – 1.8.	Аналізувати заходи, спрямовані на удосконалення організаційної культури малого та середнього бізнесу.
PHC HD – 1.9.	Систематизувати заходи, спрямовані на подолання опору організаційним змінам.
PHC HD – 1.10.	Пояснювати особливості взаємодії великого, малого та середнього бізнесу.
PHC HD – 1.11.	Характеризувати алгоритм створення нових суб'єктів господарювання у сфері малого та середнього бізнесу.
PHC HD – 1.12.	Оцінювати ефективність різних форм державної підтримки малого та середнього бізнесу.
PHC HD – 1.13.	Аналізувати участь бізнес-організацій у міжнародних програмах підтримки малого та середнього бізнесу.
PHC HD – 2.1.	Пояснювати закономірності розподілу та використання робочого часу.
PHC HD – 2.2.	Характеризувати технології тайм-менеджменту, вибір оптимального режиму праці та відпочинку.
PHC HD – 2.3.	Прогнозувати підприємницькі ризики у малому та середньому бізнесі, визначати заходи щодо їх пом'якшення.
PHC HD – 2.4.	Характеризувати систему планів суб'єктів малого та середнього бізнесу.

PHC HD – 2.5.	Аналізувати організаційну структуру суб'єктів малого та середнього бізнесу.
PHC HD – 2.6.	Систематизувати методи мотивації працівників та забезпечення їх лояльності.
PHC HD – 2.7.	Характеризувати комунікації, систему обміну інформацією у малому та середньому бізнесі.
PHC HD – 2.8.	Систематизувати сучасні методи та прийоми встановлення пріоритетності управлінських завдань.
PHC HD – 2.9.	Пояснювати розподіл повноважень та відповідальності між менеджментом та найманими працівниками у малому та середньому бізнесі.
PHC HD – 2.10.	Оцінювати ефективність управлінської праці у малому та середньому бізнесі.
PHC HD – 2.11.	Складати проекти фінансових планів суб'єктів малого та середнього бізнесу.
PHC HD – 2.12.	Визначати економічну ефективність загальної та спрощеної системи оподаткування для малого та середнього бізнесу.

Експлікація результатів освоєння навчальної дисципліни і результатів навчання за спеціальністю і спеціалізацією освітньо-професійної програми визначається в карті результатів навчання, сформульованих у термінах компетентностей (Додаток 2).

1.5. Модуляризація компетентнісно-орієнтованої програми навчальної дисципліни

Експлікація модуляризації компетентнісно-орієнтованої програми навчальної дисципліни визначається у матриці зв'язків між модулями навчальної дисципліни, результатами навчання та предметними компетентностями (Додаток 3).

2. Опис навчальної дисципліни

Курс	Рівень освіти, галузь знань, спеціальність	Дидактична структура навчальної дисципліни
Кількість кредитів ЕКТС: 5,0	Рівень освіти – другий (магістерський)	Обов'язкова
Кількість модулів: 2	Галузь знань – 07 «Управління та	Модуль 1 Лекції: 8 Практичні заняття: 12

Загальна кількість годин: 150 Тижневих годин: 2-4	адміністрування» Спеціальність – 073 «Менеджмент» Спеціалізація – «Бізнес-адміністрування»	Самостійна робота: 40 Модуль 2 Лекції: 12 Практичні заняття: 16 Самостійна робота: 62 Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (іспит).
--	---	--

3. Зміст програми навчальної дисципліни

Модуль 1. Теоретичні основи та нормативно-правове забезпечення діяльності малого та середнього бізнесу

Малий та середній бізнес як об'єкт менеджменту. Сутність і соціально-економічне значення малого та середнього бізнесу в економіці. Економіко-правове визначення суб'єктів малого та середнього бізнесу. Організаційні форми малого та середнього бізнесу. Середовище малого та середнього бізнесу. Зміст та основні фактори внутрішнього і зовнішнього середовища фірми. Життєвий цикл організацій у МСБ. Організаційна культура у МСБ. Формальні та неформальні відносини у МСБ. Соціальна відповідальність МСБ. Взаємодія МСБ із профспілками. Способи взаємодії великого та малого бізнесу. Спільне підприємництво. Інтернаціоналізація малого та середнього бізнесу та його участь у глобальних ланцюгах вартості. Франчайзинг як форма взаємодії великого та малого бізнесу. Злиття та поглинання. Розвиток малого та середнього бізнесу в Україні.

Організація та розвиток малого та середнього бізнесу. Створення нового суб'єкта малого та середнього бізнесу. Визначення перспективних напрямів господарської діяльності. Маркетингова розвідка та пошук нових ніш для бізнесу. Нормативно-правові вимоги до суб'єктів МСБ. Державна реєстрація суб'єктів МСБ. Законодавчі обмеження підприємницької діяльності. Керівництво і лідерство. Формування й основні складові

лідерства. Прояв лідерства в стилі управління. Партнерство у бізнесі. Конфлікти у МСБ. Організаційний розвиток МСБ: поняття, способи, напрями. Подолання опору змінам. Припинення діяльності МСБ.

Особливості управлінської праці у малому та середньому бізнесі.
 Менеджмент малого та середнього бізнесу як вид професійної діяльності. Сутність, зміст, суб'єкт та об'єкт управлінської праці у малому та середньому бізнесі. Ознаки діяльності менеджера. Сфери менеджменту в малому та середньому бізнесі. Види управлінської діяльності. Рівні менеджменту в малому та середньому бізнесі. Ролі менеджера в малому та середньому бізнесі. Вимоги до менеджерів. Стиль та методи керівництва в малому та середньому бізнесі. Особливості менеджменту малого та середнього бізнесу.

Державна підтримка малого та середнього бізнесу. Сутність і необхідність державної підтримки малого та середнього бізнесу. Напрями державної політики в сфері розвитку малого та середнього бізнесу. Роль держави у створенні сприятливого середовища для розвитку малих і середніх суб'єктів підприємницької діяльності. Форми державної підтримки малого та середнього бізнесу. Моніторинг державної підтримки МСБ. Фінансово-кредитна підтримка МСБ. Бюджетні програми підтримки та кредитування суб'єктів малого підприємництва. Залучення безробітних до організації підприємницької діяльності. Інформаційна підтримка МСБ. Міжнародні програми розвитку та підтримки малого та середнього бізнесу. Ініціатива Європейського Союзу «EU4Business»: доступ до фінансування, доступ до ринків, доступ до знань. Кредитні програми Європейського інвестиційного банку.

Модуль 2. Структура менеджменту малого та середнього бізнесу

Основні функції менеджменту у малому та середньому бізнесі.
 Планування діяльності суб'єктів малого та середнього бізнесу. Система планів бізнес-організації. Формулювання і реалізація стратегії фірми. Організаційне проектування у малому та середньому бізнесі. Вибір

оптимальної організаційної структури. Мотивація та управління персоналом у малому та середньому бізнесі. Лояльність працівників як засіб підвищення організаційної ефективності. Контроль у малому та середньому бізнесу. Система обміну інформацією у малому та середньому бізнесі. Комунікації у малому та середньому бізнесі.

Установлення пріоритетності задач. Делегування повноважень. Прийняття управлінських рішень: установлення пріоритетності завдань. Основні вимоги до прийняття та виконання управлінського рішення. Принцип Парето-ефективності. Аналіз ABC: вибір найважливіших, важливих і несуттєвих задач. Правило Ейзенхауера. Делегування повноважень. Делегування задач (діяльності) і функціональної відповідальності. Управлінська відповідальність. Необхідність і переваги делегування, причини протидії. Правила (техніка) делегування. Задачі, що підлягають і не підлягають делегуванню. Ефективність управлінської праці.

Управління фінансовою діяльністю малого та середнього бізнесу. Фінанси МСБ. Особливості управління фінансами МСБ. Механізм фінансування МСБ. Фінансове планування діяльності МСБ. Бізнес-план. Фінансове обґрунтування бізнес-плану. Внутрішні та зовнішні джерела фінансування МСБ. Форми фінансування МСБ (кластеризація, франчайзинг, субконтрактація). Оподаткування МСБ. Спрощена система оподаткування. Економічна оцінка доцільності застосування звичайної та спрощеної системи оподаткування у малому та середньому бізнесі. Інвестиційні рішення у МСБ. Підприємницькі ризики у МСБ. Методи та прийоми зниження підприємницьких ризиків.

Поняття і значення самоменеджменту. Самоменеджмент. Визначення, мета, завдання, значення (переваги) самоменеджменту. Функції самоменеджменту. Значення і цінність часу. Зміст тайм-менеджменту та його призначення. Інструментальний і глобальний підходи до управління часом. Закономірності розподілу та використання часу. «Поглиначі» часу. Технології тайм-менеджменту. Організаційні принципи розпорядку дня.

Графік працездатності. Інтенсивність і продуктивність управлінської діяльності. Вибір оптимального режиму праці й відпочинку. Засоби підтримки здоров'я та працездатності.

4. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

4.1. Форми організації освітнього процесу та види навчальних занять

Форми організації освітнього процесу: навчальні заняття, самостійна робота, практична підготовка, контрольні заходи.

Види навчальних занять: лекція, практичне заняття, консультація.

4.2. Самостійна робота здобувачів вищої освіти

Самостійна робота студентів – це форма організації навчального процесу, що охоплює різноманітні види індивідуальної і колективної навчальної діяльності, яка здійснюється під час аудиторних або позааудиторних занять під загальним чи безпосереднім керівництвом викладача.

Самостійна робота має сприяти:

1) формуванню системи наукових поглядів на функціонування суб'єктів малого та середнього бізнесу, засвоєння студентами сучасних теорій менеджменту малого та середнього бізнесу, формування у них загальних уявлень про менеджмент як науку, самостійний вид професійної діяльності, процес та орган управління;

2) розвитку навичок та здібностей, необхідних для управління малим та середнім бізнесом, самореалізації у власній справі;

3) реалізації дослідницьких здібностей;

4) формуванню установок на саморозвиток особистості;

5) вихованню цілеспрямованості, дисциплінованості, відповідальності та вольових якостей.

Самостійна робота студентів може здійснюватися у таких формах:

1. Підготовка наукової доповіді чи реферату з проблем «Менеджменту

малого та середнього бізнесу».

2. Виступ з науковою доповіддю на теоретичному семінарі кафедри економічної теорії.

3. Написання тез доповідей та участь у конференціях.

4. Анотація прочитаної додаткової літератури.

5. Підготовка відгуків, рецензування публікацій у наукових виданнях.

6. Вивчення досвіду та узагальнення практики управління малим та середнім бізнесом.

7. Участь у конкурсах студентських наукових робіт з економічних дисциплін.

4.3. Освітні технології та методи навчання

Під час вивчення економічної теорії використовуються такі освітні технології:

– інтерактивні технології (ґрунтуються на концептуальній ідеї співробітництва, взаємонавчання; використовуються в процесі опрацювання дискусійних питань; спрямовані на активізацію пізнавальної діяльності студентів, розвиток суб'єктності, формування ціннісно-сміслових орієнтацій; сприяють розвитку універсального теоретичного мислення та мотивації до навчання);

– технологія блочно-консультативного навчання (спрямована на збільшення обсягів засвоєння знань, формування цілісних знань, розвиток системного мислення й самостійної пошукової активності та передбачає: виклад матеріалу логічно завершеними блоками; систематичне надання консультацій; групову форму роботи; алгоритмізацію навчального процесу на основі конспектів-схем, структурно-логічних схем та методичних порад; самостійну навчально-пошукову діяльність студентів; наявність переліку предметних компетентностей здобувача вищої освіти; систематичний контроль та оцінку успішності);

– технологія навчання як дослідження (ґрунтується на здійсненні

студентами досліджень; застосовується при написанні наукових доповідей, рефератів, есе, доповідей для практичних занять, тез наукових доповідей на конференціях, наукових статей та ін.; спрямована на розвиток пізнавальних мотивів навчання, формування умінь, навичок та здібностей, необхідних для дослідницької діяльності, зокрема здібностей до універсального теоретичного мислення та усвідомленої творчості; сприяє розвитку здібностей до самоосвіти);

– технологія формування творчої особистості (базується на насиченні навчального процесу різноманітними творчими завданнями, які виконуються як на практичних заняттях, так і під час позааудиторних занять; спрямована передовсім на розвиток здібності до усвідомленої творчості та мотивації навчальної діяльності; сприяє розвитку універсального теоретичного мислення та здібностей до самоосвіти).

Застосовуються такі методи навчання: логічний, проблемний, дослідницький, евристичний, метод Сократа, групова дискусія, пошукові вправи, пояснювально-ілюстративний, «круглий стіл»; «прес-конференція», «мозковий штурм», презентація бізнес-проектів, рольові/ділові ігри, опрацювання аналітичних завдань, підготовка експертних висновків із проблемних питань, підготовка тез на конференцію, самостійна робота з підручником, конспектом лекцій, інформаційними та Інтернет-ресурсами.

4.4. Форми педагогічного контролю та система оцінювання якості сформованих компетентностей за результатами засвоєння навчальної дисципліни

Система оцінювання якості сформованих компетентностей за результатами засвоєння навчальної дисципліни «Менеджмент малого та середнього бізнесу» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Видами *поточного контролю* знань студентів є:

– контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях проводиться із застосуванням таких методів: усне, письмове або експрес-опитування, виконання тестових завдань, розв'язання практичних завдань або задач, захист кейсу, підготовка і захист реферату за ініціативи студента, ККР. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирьохбальною шкалою (0, 3, 4, 5). За результатами практичних занять із кожного з двох модулів розраховується середньоарифметична кількість балів (максимальна оцінка – 5 балів), що включається до підсумкової оцінки знань;

– контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на колоквіумах. Проводяться два колоквіуми. Максимальна оцінка з кожного колоквіуму становить 10 балів.

Протягом семестру студенти виконують завдання для самостійної роботи (підготовка усної доповіді, презентації, есе, реферату тощо). Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 10.

Формою *підсумкового контролю* знань студентів з дисципліни є іспит, що оцінюється за шкалою від 0 до 60 балів. Іспит складається в усній формі за білетами до іспиту. Мінімальна оцінка результатів поточного контролю та самостійної роботи, за якої студент допускається до іспиту, становить 25 балів.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів

Поточний контроль				Самостійна робота студентів	Підсумковий контроль Іспит	Підсумкова оцінка знань
Практичні заняття		Колоквіуми				
Модуль № 1	Модуль № 2	Колоквіум № 1	Колоквіум № 2			
max 5	max 5	max 10	max 10	max 10	max 60	max 100

Критерії оцінювання з навчальної дисципліни «Менеджмент малого та середнього бізнесу»

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
--------------	-----------------	----------------------------------

Поточний контроль на практичному занятті	Max 5	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки.
	4	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки.
	3	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Колоквіум	Max 10	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з тем, можливі окремі несуттєві недоліки.
	9	Результати опрацювання матеріалу високі, але незначна кількість несуттєвих помилок.
	8	Добре засвоєння матеріалу з тем, але є окремі помилки.
	7	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	6	Мінімальні результати, достатні для отримання позитивної оцінки.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Оцінка самостійної роботи студента	Max 10	Глибоке знання проблем, пов'язаних із темою дослідження, вільне володіння матеріалом, вміння самостійно й творчо мислити, знаходити, узагальнювати, аналізувати матеріал, робити самостійні теоретичні та практичні висновки.
	9	В роботі розкрито основні положення теми, але є деякі неточності у викладанні матеріалу, теоретичні поняття недостатньо підкріплено фактичними даними.
	8	Основні положення теми розкрито, але деякі питання висвітлено неповно. Студент добре володіє матеріалом, але відсутня творчість та самостійність у дослідженні.
	7	Основні теоретичні питання висвітлено поверхнево, немає висновків або висновки не мають самостійного характеру; студент слабо володіє матеріалом.
	6	Основні положення теми висвітлено поверхнево, теоретичні положення не підкріплені фактичним матеріалом; немає висновків; студент слабо володіє матеріалом роботи.
	Min 0	Основні положення теми висвітлено

		поверхнево, з великою кількістю помилок; немає висновків; студент не володіє матеріалом роботи.
Іспит	Мах 60	1. Всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, у тому числі орієнтація в інноваційних наукових доктринах та концепціях дисципліни. 2. Засвоєння основної та додаткової літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни та використання отриманих знань у практичній роботі.
	55	1. Повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної літератури та знайомство з додатковою літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для у практичній роботі.
	50	1. Достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у відповіді суттєвих неточностей. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для у практичній роботі.
	45	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Помилки і суттєві неточності у відповіді на іспиті за наявності знань до їх самостійного усунення або за допомогою викладача.
	40	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи

		за професією. 2. Ознайомлення з основною літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Помилки у відповіді на іспиті за наявності знань для усунення найсуттєвіших помилок за допомогою викладача.
	35	1. Прогалини в знаннях з певних частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Наявність помилок у відповіді на іспиті.
	Min 0	1. Відсутність знань значної частини основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Неможливість продовжити навчання або здійснювати професійну діяльність без проходження повторного курсу з цієї дисципліни.

Результати успішного засвоєння навчальної дисципліни «Менеджмент малого та середнього бізнесу» передбачають їх диференціацію на: відмінний (відповідає підсумковій оцінці А за шкалою ECTS), типовий (відповідає оцінкам С і В) і пороговий (відповідає оцінкам Е і D) рівні за вимогами до сформованих компетентностей.

Досягнення відмінного рівня сформованості предметних компетентностей означає відмінне оволодіння знаннями, уміннями і практичними навичками. Наявна системність знань студента. Студент може вільно застосовувати отримані знання і демонструвати набуті уміння та практичні навички у складних та нетипових ситуаціях.

Досягнення типового рівня сформованості предметних компетентностей означає дуже добре або добре оволодіння знаннями, уміннями та практичними навичками. Студент може застосувати отримані знання і демонструвати набуті уміння та практичні навички як у простих, так і в складних ситуаціях. Наявний зв'язок між окремими знаннями у студента, проте відчувається недостатність умінь і практичних навичок із системного оцінювання відповідної інформації.

Досягнення порогового рівня сформованості предметних компетентностей означає задовільне або достатнє оволодіння знаннями, уміннями та практичними навичками. Для порогового рівня характерна фрагментарність знань. У простих, типових, стандартних ситуаціях студент може застосувати отримані знання і демонструвати набуті уміння та практичні навички, але він не здатний цього зробити при підвищенні рівня складності ситуації.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни «Менеджмент малого та середнього бізнесу» виставляється в залікову книжку відповідно до такої шкали:

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	5	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	4	80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	3	70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	2	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 34

4.5. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

4.5.1. Нормативно-правові акти.

Стратегія розвитку малого та середнього підприємництва в Україні на період до 2020 року: схвалена розпорядженням КМУ від 24.05.2017 № 504-р.
 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/504-2017-p> (дата звернення:

03.09.2019).

Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV (зі змінами та доповненнями). URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (дата звернення: 03.09.2019).

Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI (зі змінами та доповненнями). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 03.09.2019).

Про Антимонопольний комітет України: Закон України від 26.11.1993 № 3659-XII (зі змінами та доповненнями). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3659-12> (дата звернення: 03.09.2019).

Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 05.10.2017 р. (зі змінами та доповненнями) №2164-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення: 03.09.2019).

Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 № 1576-XII (зі змінами та доповненнями). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1576-12> (дата звернення: 03.09.2019).

Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття: Закон України від 02.03.2000 (зі змінами та доповненнями) № 1533-III. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1533-14> (дата звернення 03.09.2019).

Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11.01.2001 № 2210-III (зі змінами та доповненнями). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2210-14> (дата звернення: 03.09.2019).

Про підприємництво: Закон України від 07.02.1991 № 698-XII (зі змінами та доповненнями). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/698-12> (дата звернення: 03.09.2019).

Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні: Закон України від 22.03.2012 (зі змінами та доповненнями) № 4618-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4618-17> (дата звернення 03.09.2019).

Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV (зі змінами та доповненнями). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3480-15> (дата звернення: 03.09.2019).

Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV (зі змінами та доповненнями). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення: 03.09.2019).

4.5.2. Підручники, навчальні посібники, монографії, статті тощо

Підручники

Викладачів кафедри економічної теорії НЮУ імені Ярослава Мудрого:

Основи економічної теорії: підручник / Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого; за заг. ред. Л. С. Шевченко. Харків: Право, 2010. 448 с.

Інших авторів:

Долгальова О. В. Управління малим бізнесом: підручник / Донбас. нац. акад. буд-ва і архіт. Макіївка: Цифрова типографія, 2011. 299 с.

Ігнат'єва І. А., Паливода О. М., Янковой Р. В. Менеджмент організацій (малого та середнього бізнесу): підручник / Київ. нац. ун-т технологій та дизайну. Київ: КНУТД, 2014. 359 с.

Навчальні посібники

Викладачів кафедри економічної теорії НЮУ імені Ярослава Мудрого:

Економіка підприємства: навч. посіб. / за заг. ред. Л. С. Шевченко. Харків: Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого», 2011. 208 с. URL: http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/POSIBNIKI_2011/0019.pdf (дата звернення: 03.09.2019).

Економічна теорія: навч. посіб. / за заг. ред. Л. С. Шевченко. Харків: Право, 2016. 268 с.

Менеджмент юридичної фірми: конспект лекцій: електронне видання: галузь знань 0304 «Право», освітньо-кваліфікаційний рівень «Магістр», спеціальність 8.03040101 «Правознавство» для студентів денних факультетів / укл. Шевченко Л. С. та ін. Харків: Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім.

Ярослава Мудрого», 2013. 136 с. URL: http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/1718/1/Pr_39.pdf (дата звернення: 03.09.2019).

Менеджмент: навч. посіб. / за заг. ред. Л. С. Шевченко. Харків: Право, 2013. 136 с. URL: http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/POSIBNIKI_2013/Menedgment_2013.pdf (дата звернення: 03.09.2019).

Козирєва О. В., Овсієнко О. В. Організація праці менеджера: навч. посіб. Харків: Видавництво Іванченка І. С., 2019. 203 с.

Шевченко Л. С. Конкурентное управление: учеб. пособие. Харьков: Эспада, 2004. 520 с.

Шевченко Л. С. Стратегічний інноваційний менеджмент: навч. посіб. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2019. 155 с.

Інших авторів:

Заславська К. А. Менеджмент підприємств малого бізнесу: навч. посіб. / Харк. нац. екон. ун-т. Харків: Вид. ХНЕУ, 2011. 200 с.

Могилевская О. Ю. Менеджмент: учеб. пособие / Киев. междунар. ун-т. Киев: Изд-во КиМУ, 2016. 377 с.

Скібіцька Л. І. Організація праці менеджера: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 360 с.

Скібіцька Л. І., Скібіцький О. М. Тайм-менеджмент: навч. посіб. Київ: Кондор, 2008. 388 с.

Фастовець А. А., Фисун І. В. Фінанси малого бізнесу: навч. посіб. Київ: Кондор-Видавництво, 2013. 302 с.

Монографії

Викладачів кафедри економічної теорії НЮУ імені Ярослава Мудрого:
Шевченко Л. С., Макуха С. М., О. С. Марченко та ін. Юридична фірма: пошук моделі ефективного менеджменту: наук.-практ. вид. Харків: Право, 2014. 204 с.

Інших авторів:

Кеннеди, Д. С. Жесткий тайм-менеджмент. Возьмите свою жизнь под контроль / пер. с англ. А. Посредникова. Москва: Альпина Паблишер, 2018. 200 с.

Кови, С. Р. Восьмой навык. От эффективности к величию / пер. с англ. Ю. Сундстрем. Москва: Альпина Паблишер, 2018. 200 с.

Мэнсер, М. Тайм-менеджмент. Эффективное управление временем / пер. с англ. Е. Мирошниченко. Москва: София, 2011. 128 с.

Трейси Б. Тайм-менеджмент по Брайану Трейси: Как заставить время работать на вас; 3-е изд. / пер. с англ. М. Иутиной. М.: Альпина Паблишер, 2011. 302 с.

Статті

Викладачів кафедри економічної теорії НЮУ імені Ярослава Мудрого:

Губін К. Г., Набатова О. О. Теоретичні основи інтернаціоналізації малого та середнього бізнесу в умовах глобалізації. *Економічна теорія та право*. 2016. № 3 (26). С. 69-82. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnyua_etp_2016_3_7 (дата звернення: 03.09.2019).

Інших авторів:

Ватаманюк-Зелінська У. З., Дзюба Н. П. Використання ризик-менеджменту в управлінській системі малого підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2017. № 6. С. 26–30.

Денисенко М. П., Колісніченко П. Т. Нормативно-правове забезпечення управління малим та середнім бізнесом. *Проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку. Серія: Економіка та менеджмент*. 2017. № 11. С. 4–12.

Кушнір О. К. Малий бізнес в Україні: проблеми розвитку. *Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Економічні науки*. 2015. Вип. 10. С. 178–182.

Лихолат С. М. Концептуальне осмислення базових категорій "мале підприємництво" та "малий бізнес". *Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Економічні науки*. 2017. Вип. 53. С. 61–65.

Мица В. В. Малий бізнес у сучасних ринкових умовах (соціальний аспект). *Економіка та держава*. 2017. № 8. С. 95–98.

Онищенко В. Мікропідприємства, малі, середні та великі підприємства в новій класифікації підприємств, що прийнята зі змінами до закону про бухгалтерський облік. URL: <https://byhgalter.com/mikropidpriyemstva-mali-seredni-ta-veliki-pidpriyemstva-v-novij-klasifikaci%D1%97-pidpriyemstv-shho-prijnyata-zi-zminami-do-zakonu-pro-buxgalterskij-oblik/> (дата звернення: 03.09.2019).

Очеретний Д. С. Малий бізнес у структурі сучасного інноваційного підприємництва. *Причорноморські економічні студії*. 2017. Вип. 15. С. 22–25.

Рарок О. В. Менеджмент малих підприємств: проблеми і перспективи. *Молодий вчений*. 2016. № 6. С. 100–104. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2016/6/25.pdf> (дата звернення 03.09.2019).

Рачинська Г. В., Копець Г. Р. Актуальні аспекти управління малим і середнім бізнесом в Україні. *Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Проблеми економіки та управління*. 2015. № 815. С. 240–247.

Сілічєва Н. Є. Малий бізнес в Україні: стан та перспективи розвитку. *Економічні інновації*. 2015. Вип. 59. С. 303–309.

Шкірко О. І. Малий бізнес як один із важливих чинників формування доходів домогосподарств у країні. *Вісник Одеського національного університету. Серія: Економіка*. 2017. Т. 22, Вип. 3. С. 127–131.

4.5.3. Інтернет-ресурси.

Електронний архів-репозитарій Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. URL: <http://dspace.nlu.edu.ua/> (дата звернення 03.09.2019).

Офіційний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <http://www.kmu.gov.ua> (дата звернення 03.09.2019).

Офіційний портал Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua/> (дата звернення 03.09.2019).

Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення 03.09.2019).

Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. URL: <http://www.ssmc.gov.ua> (дата звернення 03.09.2019).

Офіційний сайт наукового журналу «Економіка України». URL: <http://www.economukraine.com.ua/index.php> (дата звернення 03.09.2019).

Офіційний сайт збірника наукових праць «Економічна теорія та право». URL: <http://econtlaw.nlu.edu.ua> (дата звернення 03.09.2019).

Офіційний сайт науково-теоретичного журналу «Економічна теорія». URL: <http://etet.org.ua> (дата звернення 03.09.2019).

Офіційний сайт Інституту демографії та соціальних досліджень імені М. В. Птухи Національної академії наук України. URL: <http://www.idss.org.ua> (дата звернення 03.09.2019).

Офіційний сайт Інституту економіки та прогнозування Національної академії наук України. URL: <http://ief.org.ua> (дата звернення 03.09.2019).

Офіційний сайт Інституту економічних досліджень та політичних консультацій. URL: <http://www.ier.com.ua> (дата звернення 03.09.2019).

Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду. URL: <http://www.imf.org/external/> (дата звернення 03.09.2019).

Офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. URL: <http://www.me.gov.ua> (дата звернення 03.09.2019).

Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua> (дата звернення 03.09.2019).

Офіційний сайт Національного Банку України. URL: <http://www.bank.gov.ua> (дата звернення 03.09.2019).

Офіційний сайт Національного інституту стратегічних досліджень. URL: <http://www.niss.gov.ua> (дата звернення 03.09.2019).

Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua> (дата звернення 03.09.2019).

Офіційний сайт Світового банку. URL:
<http://www.worldbank.org/uk/country/ukraine> (дата звернення 03.09.2019).

Офіційний сайт Світової організації торгівлі. URL:
<https://www.wto.org>.

Journal website «Journal of Economic Theory». URL:
<https://www.journals.elsevier.com/journal-of-economic-theory> (дата звернення 03.09.2019).

4.5.4. СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри економічної теорії. URL:
http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category&id=149:kafedra-ekonomichnoi-teorii&Itemid=151.

4.6. Матеріально-технічне забезпечення навчальної дисципліни

Матеріально-технічне забезпечення дає можливість працювати з інформаційним комплексом з будь-якого місця чи країни, підключаючись через мережу Інтернет (за умови реєстрації користувача відповідним чином), або використовуючи наявні в університеті комп'ютерні класи.

Передплачено доступ до Інформаційно-правових систем ЛІГА:ЗАКОН (Система ГРАНД та Система аналізу судових рішень VERDICTUM).

Доступ можливий у Залі правової інформації навчально-бібліотечного комплексу (вул. Пушкінська 84-А, 3 поверх).

Карта предметних компетентностей з навчальної дисципліни

Шифр та назва компетентностей за спеціальністю і/або спеціалізацією	Шифр та назва компетентностей з навчальної дисципліни
ЗК – загальні (універсальні) компетентності	ПК – предметні компетентності з навчальної дисципліни
ЗК-1. Знання закономірностей функціонування організації як відкритої інтегративної системи, синергетика структурних елементів якої є основою досягнення цілей управління бізнесом.	ПК – 1. Знання сутності малого та середнього бізнесу, закономірностей їх розвитку, місця та ролі у сучасній економічній системі. ПК – 8. Знання змісту та основних факторів зовнішнього та внутрішнього середовища фірми.
ЗК-2. Здатність до ефективної професійної діяльності, інноваційного підходу до реалізації професійних функцій.	ПК – 2. Знання особливостей реалізації функцій менеджменту у сфері малого та середнього бізнесу. ПК – 3. Знання інноваційних технологій управління малим та середнім бізнесом, особливостей управлінської праці у малому та середньому бізнесі. ПК – 6. Знання механізму державної реєстрації суб'єктів малого та середнього бізнесу.
ЗК-3. Знання змісту, функцій, цілей та результатів професійної управлінської діяльності відповідно до її предметної області.	ПК – 2. Знання особливостей реалізації функцій менеджменту у сфері малого та середнього бізнесу. ПК – 3. Знання сучасних технологій управління малим та середнім бізнесом, особливостей управлінської праці у малому та середньому бізнесі. ПК – 7. Навички створення та організації малого та середнього бізнесу.
ЗК-4. Уміння приймати рішення у складних та непередбачуваних умовах, стресових та конфліктних ситуаціях.	ПК – 4. Знання принципів нормативно-правового упорядкування діяльності малих суб'єктів господарювання. ПК – 9. Знання форм та методів державної підтримки суб'єктів малого та середнього бізнесу.
ЗК-6. Здатність до прийняття інноваційних рішень в умовах невизначеності зовнішнього середовища.	ПК – 5. Уміння визначати переваги та недоліки різних організаційних форм малого та середнього бізнесу.
ЗК-8. Уміння чітко та доказово формулювати власні висновки, науково обґрунтовувати їх, переконливо та недвозначно доносити власну позицію до суб'єктів бізнес-середовища, а також до осіб, які навчаються.	ПК – 4. Знання принципів нормативно-правового упорядкування діяльності малих суб'єктів господарювання.
ЗК-9. Здатність до подальшого самостійного навчання, розвитку	ПК – 13. Уміння визначати зміст заходів, спрямованих на підтримку працездатності

особистих здібностей, професійного самовдосконалення, безперервної освіти, оновлення та інтеграції знань.	менеджера. ПК – 14. Навички самоменеджменту, управління робочим часом менеджера. ПК – 20. Здатність до самостійного підвищення власної кваліфікації та поповнення знань в галузі менеджменту.
ЗК-11. Уміння працювати в міжнародному середовищі, підтримувати ділові та соціокультурні зв'язки з бізнес-партнерами, громадськістю, публічною владою, міжнародними організаціями.	ПК – 11. Навички формування команд та прийняття раціональних управлінських рішень. ПК – 18. Уміння управляти розвитком бізнес-організації.
ЗК-12. Знання етичних принципів професійної діяльності, особистого місця та ролі в їх суспільній реалізації.	ПК – 10. Знання моделей керівництва фірмою та підлеглими. ПК – 11. Навички формування команд та прийняття раціональних управлінських рішень. ПК – 15. Навички контролю та самоконтролю.
ЗК-14. Уміння виявляти проблеми в сфері професійної діяльності, визначати нестандартні заходи стосовно їх розв'язання.	ПК – 12. Уміння управляти фінансами малого та середнього бізнесу. ПК – 17. Здатність до планування організаційного розвитку суб'єктів малого та середнього бізнесу. ПК – 19. Знання інноваційних методів та прийомів управління змінами.
ЗК-16. Уміння неупереджено та об'єктивно оцінювати результати професійної діяльності, знаходити баланс соціально-економічних інтересів бізнесу та суспільства.	ПК – 16. Уміння оцінювати ефективність малого та середнього бізнесу.
ФКС – фахові компетентності за спеціальністю «Менеджмент»	ПК – предметні компетентності з навчальної дисципліни
ФКС-1. Здатність до системного розуміння та визначення характеристик бізнес-організації, закономірностей процесів бізнес-адміністрування.	ПК – 1. Знання сутності малого та середнього бізнесу, закономірностей їх розвитку, місця та ролі у сучасній економічній системі. ПК – 8. Знання змісту та основних факторів зовнішнього та внутрішнього середовища фірми.
ФКС-2. Уміння управляти організаційним розвитком у глобальному бізнес-середовищі, опановувати та застосовувати сучасні міжнародні практики менеджменту та маркетингу.	ПК – 2. Знання особливостей реалізації функцій менеджменту у сфері малого та середнього бізнесу.
ФКС-5. Уміння створювати ефективні бізнес-структури, визначати напрями їх трансформації в умовах змін зовнішнього середовища та організаційної оптимізації.	ПК – 4. Знання принципів нормативно-правового упорядкування діяльності малих суб'єктів господарювання. ПК – 5. Уміння визначати переваги та недоліки різних організаційних форм малого та середнього бізнесу. ПК – 6. Знання механізму державної реєстрації суб'єктів малого та середнього

	бізнесу. ПК – 7. Навички створення та організації малого та середнього бізнесу.
ФКС-6. Здатність до управління бізнесом як цілісним соціально-економічним комплексом.	ПК – 2. Знання особливостей реалізації функцій менеджменту у сфері малого та середнього бізнесу. ПК – 9. Знання форм та методів державної підтримки суб'єктів малого та середнього бізнесу.
ФКС-10. Знання специфіки адміністрування малого та середнього бізнесу, організації фінансових потоків та кадрової роботи.	ПК – 2. Знання особливостей реалізації функцій менеджменту у сфері малого та середнього бізнесу. ПК – 3. Знання інноваційних технологій управління малим та середнім бізнесом, особливостей управлінської праці у малому та середньому бізнесі.
ФКС-13. Уміння використовувати повноваження для пом'якшення та подолання конфліктних ситуацій в бізнес-організації.	ПК – 10. Знання моделей керівництва фірмою та підлеглими. ПК – 12. Уміння управляти фінансами малого та середнього бізнесу. ПК – 17. Здатність до планування організаційного розвитку суб'єктів малого та середнього бізнесу. ПК – 19. Знання інноваційних методів та прийомів управління змінами.
ФКС-15. Уміння аналізувати ефективність управлінських заходів, застосовуючи інструментарій управлінського обліку та фінансового аналізу.	ПК – 16. Уміння оцінювати ефективність малого та середнього бізнесу.
ФКС-16. Здатність до делегування повноважень, встановлення меж відповідальності виконавців та організації роботи у командах, групах.	ПК – 10. Знання моделей керівництва фірмою та підлеглими. ПК – 11. Навички формування команд та прийняття раціональних управлінських рішень. ПК – 13. Уміння визначати зміст заходів, спрямованих на підтримку працездатності менеджера. ПК – 14. Навички самоменеджменту, управління робочим часом менеджера. ПК – 18. Уміння управляти розвитком бізнес-організації.
ФКС-17. Уміння здійснювати комунікації у процесі бізнес-адміністрування, створювати ефективні системи збирання, аналізу та обміну інформацією.	ПК – 15. Навички контролю та самоконтролю. ПК – 20. Здатність до самостійного підвищення власної кваліфікації та поповнення знань в галузі менеджменту.
ФКП – фахові компетентності за профілем (за спеціалізацією) «Бізнес-адміністрування»	ПК – предметні компетентності з навчальної дисципліни
ФКП-1. Знання теоретико-методологічних основ бізнес-адміністрування та інноваційних концепцій і теорій у сфері	ПК – 1. Знання сутності малого та середнього бізнесу, закономірностей їх розвитку, місця та ролі у сучасні

управління.	економічні системи.
ФКП-2. Знання інноваційних методів управління сучасними бізнес-організаціями в умовах невизначеності та ризиків глобального середовища.	ПК – 2. Знання особливостей реалізації функцій менеджменту у сфері малого та середнього бізнесу. ПК – 3. Знання інноваційних технологій управління малим та середнім бізнесом, особливостей управлінської праці у малому та середньому бізнесі.
ФКП-6. Знання сучасних технологій формування, розвитку, використання стратегічних конкурентних переваг бізнес-організацій різних видів і масштабів.	ПК – 5. Уміння визначати переваги та недоліки різних організаційних форм малого та середнього бізнесу. ПК – 9. Знання форм та методів державної підтримки суб'єктів малого та середнього бізнесу.
ФКП-7. Уміння аналізувати середовище бізнесу для обґрунтування управлінських рішень щодо перспектив функціонування і розвитку організації.	ПК – 4. Знання принципів нормативно-правового упорядкування діяльності малих суб'єктів господарювання. ПК – 8. Знання змісту та основних факторів зовнішнього та внутрішнього середовища фірми.
ФКП-12. Знання закономірностей організаційного розвитку бізнесу, напрямів і технологій організаційних змін, специфіки управління ними на різних етапах життєвого циклу компанії.	ПК – 6. Знання механізму державної реєстрації суб'єктів малого та середнього бізнесу.
ФКП-14. Знання принципів і технологій проектування ефективних типів і моделей організаційної структури бізнес-організації, чинників і напрямів їх раціоналізації.	ПК – 7. Навички створення та організації малого та середнього бізнесу.
ФКП-15. Уміння організовувати ефективну взаємодію структурних підрозділів організації на основі оптимального розподілу повноважень і відповідальності, використання потенціалу командної роботи.	ПК – 13. Уміння визначати зміст заходів, спрямованих на підтримку працездатності менеджера. ПК – 14. Навички самоменеджменту, управління робочим часом менеджера. ПК – 15. Навички контролю та самоконтролю.
ФКП-16. Уміння розробляти проекти оптимізації бізнес-процесів з урахуванням специфіки та масштабів діяльності, стратегічних цілей розвитку організації.	ПК – 12. Уміння управляти фінансами малого та середнього бізнесу. ПК – 17. Здатність до планування організаційного розвитку суб'єктів малого та середнього бізнесу. ПК – 18. Уміння управляти розвитком бізнес-організації. ПК – 19. Знання інноваційних методів та прийомів управління змінами.
ФКП-26. Знання сутності, взаємозв'язку та відмінностей фінансового і управлінського обліку діяльності бізнес-організації.	ПК – 16. Уміння оцінювати ефективність малого та середнього бізнесу.
ФКП-28. Знання змісту, методів і технологій побудови ефективної системи мотивації персоналу у бізнес-структурах	ПК – 10. Знання моделей керівництва фірмою та підлеглими. ПК – 11. Навички формування команд та

різних профілів і масштабів, оптимальної моделі корпоративної культури.

прийняття раціональних управлінських рішень.

ПК – 20. Здатність до самостійного підвищення власної кваліфікації та поповнення знань в галузі менеджменту.

Додаток 2

Карта результатів навчання здобувача вищої освіти, сформульованих у термінах компетентностей

Шифр та назва РН за спеціальністю і / або спеціалізацією	Модуль НД	Шифр та назва РН з навчальної дисципліни
РНС – результати навчання за спеціальністю «Менеджмент»		Результати навчання з навчальної дисципліни
РНС-1. Демонструвати здатності та уміння стратегічного та операційного управління організаціями та процесами.	№ 1	РНС НД – 1.2. Аналізувати особливості менеджменту у малому та середньому бізнесі. РНС НД – 1.4. Пояснювати вибір організаційних форм функціонування малого та середнього бізнесу.
РНС-2. Здійснювати прогнозування, планування та програмування розвитку бізнес-організацій в умовах глобального середовища бізнесу, що характеризується невизначеністю та змінами.	№ 1	РНС НД – 1.4. Пояснювати вибір організаційних форм функціонування малого та середнього бізнесу. РНС НД – 1.5. Аналізувати зовнішнє та внутрішнє середовище фірми.
РНС-5. Створювати і розвивати бізнеси різного профілю і масштабу як складові управління бізнес-організацією та окремими бізнес-єдиницями.	№ 1	РНС НД – 1.1. Характеризувати особливості функціонування малого й середнього бізнесу, їх значення для розвитку сучасної економіки. РНС НД – 1.3. Пояснювати вимоги до менеджерів у малому та середньому бізнесу. РНС НД – 1.4. Пояснювати вибір організаційних форм функціонування малого та середнього бізнесу. РНС НД – 1.11. Характеризувати алгоритм створення нових суб'єктів господарювання у сфері малого та середнього бізнесу.
РНС-6. Здійснювати планування, організацію, мотивацію та контроль бізнес-проектів з метою впровадження інноваційних бізнес-проектів.	№ 1	РНС НД – 1.10. Пояснювати особливості взаємодії великого, малого та середнього бізнесу. РНС НД – 1.13. Аналізувати участь бізнес-організацій у міжнародних програмах підтримки малого та середнього бізнесу.
РНС-7. Застосовувати інструментарій інноваційного менеджменту в управлінні розвитком бізнес-організацій та процесів.	№ 1	РНС НД – 1.5. Аналізувати зовнішнє та внутрішнє середовище фірми.
РНС-8. Здійснювати управління організацією з урахуванням особливостей її розвитку на різних етапах життєвого циклу.	№ 1	РНС НД – 1.7. Характеризувати моделі керівництва фірмою та підлеглими. РНС НД – 1.8. Аналізувати заходи, спрямовані на удосконалення

		організаційної культури малого та середнього бізнесу.
PHC-10. Прогнозувати потенційні ризики діяльності фірми та впроваджувати стратегії їх подолання / попередження.	№ 1	PHC НД – 1.6. Пояснювати причини організаційних конфліктів та зміст заходів з їх подолання. PHC НД – 1.9. Систематизувати заходи, спрямовані на подолання опору організаційним змінам. PHC НД – 1.12. Оцінювати ефективність різних форм державної підтримки малого та середнього бізнесу.
PHC-11. Виявляти потенційні (приховані) кризові ситуації та явища в організації з метою розроблення та впровадження комплексу антикризових заходів.	№ 2	PHC НД – 2.3. Прогнозувати підприємницькі ризики у малому та середньому бізнесі, визначати заходи щодо їх пом'якшення. PHC НД – 2.5. Аналізувати організаційну структуру суб'єктів малого та середнього бізнесу.
PHC-12. Аргументувати вибір методів управління вартістю бізнесу, напрями та заходи підвищення його капіталізації.	№ 2	PHC НД – 1.1. Характеризувати особливості функціонування малого й середнього бізнесу, їх значення для розвитку сучасної економіки.
PHC-13. Створювати умови для накопичення та реалізації інтелектуального потенціалу персоналу, забезпечення креативності та інновативності його діяльності.	№ 2	PHC НД – 2.1. Пояснювати закономірності розподілу та використання робочого часу. PHC НД – 2.2. Характеризувати технології тайм-менеджменту, вибір оптимального режиму праці та відпочинку. PHC НД – 2.6. Систематизувати методи мотивації працівників та забезпечення їх лояльності.
PHC-14. Здійснювати програми управління потенціалом бізнес-організації, спрямовані на підвищення його ефективності та конкурентоспроможності.	№ 2	PHC НД – 2.3. Прогнозувати підприємницькі ризики у малому та середньому бізнесі, визначати заходи щодо їх пом'якшення.
PHC-15. Розробляти та здійснювати програми злиття і поглинання бізнес-організацій відповідно до цілей бізнесу.	№ 2	PHC НД – 2.12. Визначати економічну ефективність загальної та спрощеної системи оподаткування для малого та середнього бізнесу.
PHC-16. Здійснювати моделювання бізнес-процесів, їх ресурсне забезпечення та аналіз ефективності.	№ 2	PHC НД – 2.10. Оцінювати ефективність управлінської праці у малому та середньому бізнесі. PHC НД – 2.11. Складати проекти фінансових планів суб'єктів малого та середнього бізнесу. PHC НД – 2.12. Визначати економічну ефективність загальної та спрощеної системи оподаткування для малого та середнього бізнесу.
PHC-17. Розробляти програми організаційних змін на основі	№ 2	PHC НД – 2.9. Пояснювати розподіл повноважень та відповідальності між

аналізу і проектування міжособистісних, групових та організаційних комунікацій.		менеджментом та найманими працівниками у малому та середньому бізнесі.
РНС-18. Приймати нестандартні управлінські рішення щодо розвитку бізнесу в умовах невизначеності та ризику.	№ 2	РНС НД – 2.3. Прогнозувати підприємницькі ризики у малому та середньому бізнесі, визначати заходи щодо їх пом'якшення.
РНС-19. Застосовувати навички консультаційного менеджменту, надання дієвої консультаційної допомоги керівникам та професіоналам організації.	№ 2	РНС НД – 2.1. Пояснювати закономірності розподілу та використання робочого часу. РНС НД – 2.4. Характеризувати систему планів суб'єктів малого та середнього бізнесу. РНС НД – 2.8. Систематизувати сучасні методи та прийоми установалення пріоритетності управлінських завдань. РНС НД – 2.9. Пояснювати розподіл повноважень та відповідальності між менеджментом та найманими працівниками у малому та середньому бізнесі.
РНС-20. Демонструвати здатності до ефективних бізнес-комунікацій та їх удосконалення.	№ 2	РНС НД – 2.7. Характеризувати комунікації, систему обміну інформацією у малому та середньому бізнесі. РНС НД – 2.9. Пояснювати розподіл повноважень та відповідальності між менеджментом та найманими працівниками у малому та середньому бізнесі.
РНП – Результати навчання за профілем (спеціалізацією) «Бізнес-адміністрування»	Модуль НД	Результати навчання з навчальної дисципліни
РНП-1. Демонструвати знання інноваційних концепцій, принципів, напрямів бізнес-адміністрування сучасних організацій як відкритих соціо-технічних систем в умовах невизначеності та ризику.	№ 1	РНС НД – 1.1. Характеризувати особливості функціонування малого й середнього бізнесу, їх значення для розвитку сучасної економіки. РНС НД – 1.2. Аналізувати особливості менеджменту у малому та середньому бізнесі.
РНП-2. Охарактеризувати зміст стратегічного і оперативного бізнес-адміністрування організації з урахуванням закономірностей процесів глобалізації світового економічного простору.	№ 1	РНС НД – 1.2. Аналізувати особливості менеджменту у малому та середньому бізнесі. РНС НД – 1.4. Пояснювати вибір організаційних форм функціонування малого та середнього бізнесу.
РНП-3. Визначати джерела формування конкурентних переваг бізнес-організацій різних профілів і масштабів, оптимальні способи їх використання з урахуванням потенціалу і ризиків ведення бізнесу у глобальному	№ 1	РНС НД – 1.10. Пояснювати особливості взаємодії великого, малого та середнього бізнесу. РНС НД – 1.12. Оцінювати ефективність різних форм державної підтримки малого та середнього бізнесу.

середовищі.		
РНП-4. Розробляти оптимальні стратегії бізнес-організації (корпоративну, ділову, функціональні) із застосуванням інструментарію стратегічного (SWOT-аналіз, PEST-аналіз, модель Портера, ін.) та портфельного аналізу.	№ 1	РНС НД – 1.4. Пояснювати вибір організаційних форм функціонування малого та середнього бізнесу. РНС НД – 1.10. Пояснювати особливості взаємодії великого, малого та середнього бізнесу.
РНП-5. Здійснювати комплексний аналіз і діагностування бізнес-організації як відкритої системи для обґрунтування управлінських рішень із підвищення ефективності її діяльності.	№ 1	РНС НД – 1.4. Пояснювати вибір організаційних форм функціонування малого та середнього бізнесу. РНС НД – 1.5. Аналізувати зовнішнє та внутрішнє середовище фірми. РНС НД – 1.12. Оцінювати ефективність різних форм державної підтримки малого та середнього бізнесу.
РНП-7. Розробляти ефективні моделі мотивації та розвитку персоналу.	№ 1	РНС НД – 1.3. Пояснювати вимоги до менеджерів у малому та середньому бізнесу. РНС НД – 1.7. Характеризувати моделі керівництва фірмою та підлеглими.
РНП-8. Організовувати формування та розвиток команд бізнес-структур з урахуванням особливостей крос-культурної взаємодії та специфіки управління інтернаціональними командами.	№ 1	РНС НД – 1.3. Пояснювати вимоги до менеджерів у малому та середньому бізнесу. РНС НД – 1.7. Характеризувати моделі керівництва фірмою та підлеглими. РНС НД – 1.8. Аналізувати заходи, спрямовані на удосконалення організаційної культури малого та середнього бізнесу.
РНП-10. Розробляти програми організаційних змін на різних етапах життєвого циклу бізнес-організації на основі ефективного проектування міжособистісних, групових, організаційних комунікацій, консалтингової підтримки моделювання бізнес-процесів.	№ 1	РНС НД – 1.6. Пояснювати причини організаційних конфліктів та зміст заходів з їх подолання. РНС НД – 1.9. Систематизувати заходи, спрямовані на подолання опору організаційним змінам.
РНП-11. Організовувати процеси генерування інноваційних ідей для розвитку бізнес-організації, пріоритетних для бізнесу інновацій з урахуванням тенденцій розвитку бізнес-середовища (національного та міжнародного).	№ 1	РНС НД – 1.13. Аналізувати участь бізнес-організацій у міжнародних програмах підтримки малого та середнього бізнесу. РНС НД – 1.8. Аналізувати заходи, спрямовані на удосконалення організаційної культури малого та середнього бізнесу.
РНП-12. Систематизувати методичні засади управління інноваційним розвитком	№ 1	РНС НД – 1.4. Пояснювати вибір організаційних форм функціонування малого та середнього бізнесу.

діючих бізнес-організацій та новостворених інноваційних структур.		
РНП-13. Розробляти інноваційні стратегії та інноваційні бізнес-моделі діючих і новостворених бізнес-структур.	№ 1	РНС НД – 1.10. Пояснювати особливості взаємодії великого, малого та середнього бізнесу.
РНП-14. Проектувати організаційну структуру управління бізнес-організаціями, оптимальний розподіл повноважень та відповідальності між виконавцями / підрозділами, способи координації їх діяльності.	№ 1	РНС НД – 1.4. Пояснювати вибір організаційних форм функціонування малого та середнього бізнесу. РНС НД – 1.7. Характеризувати моделі керівництва фірмою та підлеглими. РНС НД – 1.11. Характеризувати алгоритм створення нових суб'єктів господарювання у сфері малого та середнього бізнесу.
РНП-16. Розробляти систему заходів з ефективного управління потенціалом бізнес-структур різних видів.	№ 2	РНС НД – 2.1. Пояснювати закономірності розподілу та використання робочого часу. РНС НД – 2.2. Характеризувати технології тайм-менеджменту, вибір оптимального режиму праці та відпочинку. РНС НД – 2.4. Характеризувати систему планів суб'єктів малого та середнього бізнесу. РНС НД – 2.6. Систематизувати методи мотивації працівників та забезпечення їх лояльності. РНС НД – 2.11. Складати проекти фінансових планів суб'єктів малого та середнього бізнесу.
РНП-17. Організовувати діяльність із розробки та реалізації бізнес-проектів різних видів і масштабів на усіх етапах життєвого циклу.	№ 2	РНС НД – 2.4. Характеризувати систему планів суб'єктів малого та середнього бізнесу. РНС НД – 2.11. Складати проекти фінансових планів суб'єктів малого та середнього бізнесу.
РНП-18. Оцінювати ефективність та ризики бізнес-проектів різних видів для обґрунтування доцільності та оптимального способу їх реалізації.	№ 2	РНС НД – 2.3. Прогнозувати підприємницькі ризики у малому та середньому бізнесі, визначати заходи щодо їх пом'якшення.
РНП-19. Розробляти проекти створення та розвитку інноваційних структур (венчурних підприємств, інноваційних стартапів та ін.).	№ 2	РНС НД – 2.4. Характеризувати систему планів суб'єктів малого та середнього бізнесу. РНС НД – 2.11. Складати проекти фінансових планів суб'єктів малого та середнього бізнесу.
РНП-21. Розробляти проекти з моделювання та оптимізації бізнес-процесів організацій	№ 2	РНС НД – 2.8. Систематизувати сучасні методи та прийоми встановлення пріоритетності управлінських завдань.

різного профілю та масштабу.		
РНП-23. Здійснювати моніторинг та діагностування фінансово-економічного стану бізнес-організації для виявлення і оцінки потенційних, прихованих, реальних кризових явищ та процесів, визначення ймовірності банкрутства.	№ 2	РНС НД – 2.11. Скласти проекти фінансових планів суб'єктів малого та середнього бізнесу. РНС НД – 2.3. Прогнозувати підприємницькі ризики у малому та середньому бізнесі, визначати заходи щодо їх пом'якшення.
РНП-24. Розробляти ефективні стратегії та програми антикризового управління бізнес-організацією.	№ 2	РНС НД – 2.3. Прогнозувати підприємницькі ризики у малому та середньому бізнесі, визначати заходи щодо їх пом'якшення.
РНП-26. Використовувати дані управлінського і фінансового обліку бізнес-організації для обґрунтування рішень щодо підвищення ефективності її функціонування.	№ 2	РНС НД – 2.5. Аналізувати організаційну структуру суб'єктів малого та середнього бізнесу. РНС НД – 2.10. Оцінювати ефективність управлінської праці у малому та середньому бізнесі. РНС НД – 2.12. Визначати економічну ефективність загальної та спрощеної системи оподаткування для малого та середнього бізнесу.
РНП-27. Застосовувати доцільні методи оцінки вартості бізнесу для різних ситуацій, стадій життєвого циклу організації, обґрунтування різних видів управлінських рішень.	№ 2	РНС НД – 2.3. Прогнозувати підприємницькі ризики у малому та середньому бізнесі, визначати заходи щодо їх пом'якшення. РНС НД – 2.10. Оцінювати ефективність управлінської праці у малому та середньому бізнесі.
РНП-28. Здійснювати ефективні бізнес-комунікації у мультинаціональному бізнес-середовищі з урахуванням культурних відмінностей країн.	№ 2	РНС НД – 2.7. Характеризувати комунікації, систему обміну інформацією у малому та середньому бізнесі. РНС НД – 2.9. Пояснювати розподіл повноважень та відповідальності між менеджментом та найманими працівниками у малому та середньому бізнесі.
РНП-29. Використовувати сучасні види та моделі бізнес-комунікацій, глобальні бізнес-сервіси для забезпечення ефективного функціонування бізнес-організацій різних видів і масштабів у глобальному середовищі.	№ 2	РНС НД – 2.7. Характеризувати комунікації, систему обміну інформацією у малому та середньому бізнесі.
РПН-30. Розробляти оптимізаційні управлінські рішення згідно з принципами етики і соціальної відповідальності бізнесу.	№ 2	РНС НД – 2.10. Оцінювати ефективність управлінської праці у малому та середньому бізнесі. РНС НД – 2.12. Визначати економічну ефективність загальної та спрощеної системи оподаткування для малого та

		середнього бізнесу.
--	--	---------------------

Матриця зв'язків між модулями навчальної дисципліни, результатами навчання та предметними компетентностями у програмі навчальної дисципліни

Результати навчання за навчальною дисципліною / модулями	Предметні компетентності																			
	ПК-1	ПК-2	ПК-3	ПК-4	ПК-5	ПК-6	ПК-7	ПК-8	ПК-9	ПК-10	ПК-11	ПК-12	ПК-13	ПК-14	ПК-15	ПК-16	ПК-17	ПК-18	ПК-19	ПК-20
Менеджмент малого та середнього бізнесу / Модуль 1																				
PHC НД – 1.1	x																			
PHC НД – 1.2	x	x	x																	
PHC НД – 1.3	x	x	x																	
PHC НД – 1.4	x			x																
PHC НД – 1.5	x			x	x			x												
PHC НД – 1.6	x			x	x	x		x												
PHC НД – 1.7				x	x	x		x												
PHC НД – 1.8				x	x	x		x												
PHC НД – 1.9				x		x		x												
PHC НД – 1.10				x		x	x	x												
PHC НД – 1.11				x		x	x	x												
PHC НД – 1.12						x		x	x											
PHC НД – 1.13								x	x											
Менеджмент малого та середнього бізнесу / Модуль 2																				
PHC НД – 2.1										x										
PHC НД – 2.2										x	x		x							
PHC НД – 2.3										x	x	x	x							
PHC НД – 2.4											x	x					x			
PHC НД – 2.5											x	x						x		
PHC НД – 2.6											x		x					x		
PHC НД – 2.7											x	x	x					x		
PHC НД – 2.8													x	x	x			x	x	x
PHC НД – 2.9												x	x	x	x		x	x	x	x
PHC НД – 2.10												x	x	x	x	x		x		x
PHC НД – 2.11												x					x	x	x	
PHC НД – 2.12													x			x	x	x	x	